

รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก

คณะทรัพยากรธรรมชาติ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

1. ข้อมูลทั่วไป

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก คณะทรัพยากรธรรมชาติ เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา วิจัย และค้นคว้าให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงแพะ ผลิตภัณฑ์แพะเนื้อเพื่อสนับสนุนการวิจัย และเพื่อจำหน่าย และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านนี้ให้แก่นักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ และส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้อในพื้นที่ภาคใต้ ตอนล่าง รวมทั้งสนับสนุนภารกิจของสำนักงานปศุสัตว์ เขต 9 กรมปศุสัตว์ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ทั้งนี้ตั้งแต่ก่อตั้งศูนย์ฯ จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเลี้ยงแพะของภาคใต้ร่วมกับกรมปศุสัตว์ และเป็นแหล่งผลิตแพะลูกผสมแบล็คเบงกอลให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนาเพื่อแจกจ่ายให้แก่ราษฎรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

2. วิสัยทัศน์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก คณะทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการด้านการผลิตสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก รวมทั้งเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์และแพะพันธุ์ดีของภาคใต้ (พ.ศ. 2557-2560)

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 สร้างและสนับสนุนงานวิจัยให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงดูและจัดการ การปรับปรุงพันธุ์สัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็ก (เน้นแพะ) ที่เหมาะสมสำหรับภาคใต้
- 3.2 สนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย และการเพิ่มพูนประสบการณ์ของนักศึกษาและบัณฑิตศึกษาของคณะทรัพยากรธรรมชาติ
- 3.3 สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเลี้ยงดูสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กของคณาจารย์และนักวิจัยของคณะทรัพยากรธรรมชาติและนักวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 3.4 ส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านการเลี้ยงดูและจัดการฟาร์มแพะที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจในภาคใต้

3.5 เป็นศูนย์ข้อมูลและเป็นแหล่งประสานงานระหว่างนักวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงแพะ
ทั้งในและต่างประเทศ

4. หัวหน้าศูนย์ฯ

ผศ.ดร.ไชยวรรณ วัฒนจันทร์

5. บุคลากรของศูนย์ฯ

5.1 นายอภิชาติ	หล่อเพชร	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
5.2 นางดวงใจ	หล่อเพชร	ผู้ช่วยวิจัย
5.3 นายโสภณ	มีสุข	ผู้ช่วยวิจัย
5.4 นายเฉลิมศักดิ์	ขำทิศ	คณงานเลี้ยงสัตว์
5.5 นายวิทยา	สุกหอม	คณงานเลี้ยงสัตว์
5.6 นางสาวเกตุวรรณ	บุญเทพ	นักวิชาการสัตวบาล

6. นโยบายและแผนพัฒนาหน่วยงาน ในปีงบประมาณ 2559

6.1 ปรับปรุงสภาพโรงเรือนเลี้ยงแพะให้ถูกต้องตามหลักสุขศาสตร์ในการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งต้องการ
ปรับปรุงโรงเรือน จำนวน 1 หลัง และสร้างโรงเรือนใหม่ทดแทนโรงเรือนหลังเก่า จำนวน 1 หลัง

6.2 ทำแปลงหญ้าสำรองสำหรับตัด (Cut and carry) เพื่อให้มีหญ้าพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีสำหรับแพะ
โกสั๊กตลอด แม่แพะเลี้ยงลูก ลูกแพะวัยอ่อน และแพะป่วย

6.3 พัฒนาและปรับปรุงพันธุ์แพะเนื้อให้ได้แพะเนื้อลูกผสมทรัพย์-ม.อ. 1 และแพะนมลูกผสมทรัพย์-
ม.อ. 2 ตามนโยบายของคณะทรัพยากรธรรมชาติ

6.4 ผลิตแพะลูกผสมแบล็กเบงกอลให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนาเพื่อรองรับพระราชประสงค์ของสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ (จำนวน 30 ตัว)

7. งบประมาณที่ได้รับในปีงบประมาณ 2558

ศูนย์ฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นเงินทั้งสิ้น 2,007,600.-บาท จำแนกแหล่งงบประมาณออกเป็น
2 แหล่ง คือ

7.1 งบประมาณแผ่นดิน	เป็นเงิน	1,878,300.- บาท
7.2 งบประมาณเงินรายได้	เป็นเงิน	129,300.- บาท

จำแนกงบประมาณที่ได้รับออกเป็นหมวดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำแนกค่าใช้จ่ายของศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ 2558 (ตุลาคม 2557 – กันยายน 2558)

รายการ	งบแผ่นดิน (บาท)	งบรายได้คณะ (บาท)
งบประมาณที่ได้รับ	1,878,300.00	129,300.00
ค่าใช้จ่าย		
ค่าจ้าง+ประกันสังคม	544,128.00	16,800.00
ค่าตอบแทน	78,900.00	980.00
ค่าใช้สอย	294,136.50	19,048.24
ค่าวัสดุ	961,096.70	30,263.00
ค่าสาธารณูปโภค	-	2,275.25
รวมเงินค่าใช้จ่าย	1,878,261.20	69,366.49
งบประมาณคงเหลือ	38.80	59,933.51

8. รายได้ที่เกิดขึ้น

ในปีงบประมาณ 2558 (ตุลาคม 2557 – กันยายน 2558) ศูนย์ฯ มีรายได้จากการจำหน่ายแพะ และมูลแพะ เป็นเงิน 203,680.- บาท

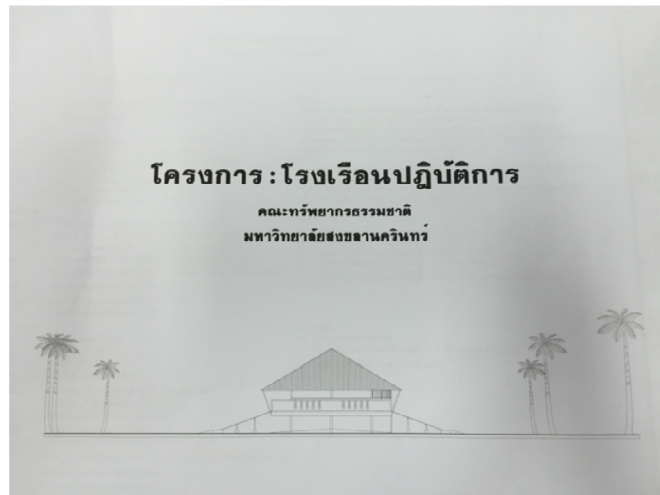
9. งบประมาณที่เป็นจุดเน้นสำคัญหรือสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินงานปีงบประมาณ 2559

เพื่อให้การขับเคลื่อนงานของศูนย์ฯ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้งบประมาณที่ได้รับในด้านต่างๆ ดังนี้

9.1 ปรับปรุงซ่อมแซมโรงเรือนแพะ โรงฟันทายผ้าเช็ด และแปลงหญ้า (เพิ่มเติม) เพื่อปรับปรุงสภาพโรงเรือนให้เหมาะสม และรองรับการเป็นฟาร์มแพะปลอดโรคตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ จำนวน 12 หลัง

ดังนั้น ศูนย์ฯ จึงขออนุญาตคณะฯ ก่อสร้างโรงเรือนเลี้ยงแพะหลังใหม่เพื่อทดแทนโรงเรือนหลังเก่าที่ชำรุด จำนวน 1 หลัง โดยใช้เงินรายได้ของศูนย์ฯ ในการออกแบบ (ตามเอกสารแนบ) และขอใช้เงินรายได้สะสมของศูนย์ฯ ในการก่อสร้าง

9.2 จ้างหมานักวิชาการสัตวบาล จำนวน 1 คน และคนงานเลี้ยงแพะ จำนวน 1 คน (เพิ่มเติม) เพื่อช่วยในงานคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์แพะ

ภาพที่ 1 แบบแปลน โรงเรือนเลี้ยงแพะหลังใหม่

10. กิจกรรมที่จะดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัยในปีประสงค์ต่าง ๆ

10.1 ผลิตแพะเนื้อและแพะนมสายพันธุ์ของคณะทรัพยากรธรรมชาติ (ดังแสดงในภาพที่ 1) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อสนับสนุนภารกิจการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ รวมทั้งสนับสนุนภารกิจของสถาบันชาลาลในการผลิตแพะเนื้อและนมแพะชาลาลรองรับความต้องการของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพที่ 2 แพะเนื้อลูกผสมทรัพย์-ม.อ. 1 ที่พัฒนาโดยศูนย์ฯ ตามนโยบายของคณะทรัพยากรธรรมชาติ

10.2 เป็นสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาคณะทรัพยากรธรรมชาติและจากสถาบันอื่นๆ ที่มีความสนใจด้านสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กจำนวน 2 ครั้ง

10.3 จัดกิจกรรมการประกวดแพะเนื้อจำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 29 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2558 ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 3 กิจกรรมการประกวดแพะ ม.อ. ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2558

10.4 สนับสนุนงานของมูลนิธิชัยพัฒนาในการผลิตแพะลูกผสมแบล็คเบงกอลสำหรับแจกจ่ายให้แก่ราษฎรในจังหวัดสตูล (พระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ) ทั้งนี้ปัจจุบันศูนย์ฯ มีลูกแพะที่จะถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จำนวน 33 ตัว ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 4 ตัวอย่างลูกแพะลูกผสมแบล็คเบงกอลที่เตรียมการส่งมอบให้แก่มูลนิธิชัยพัฒนา

10.5 สนับสนุนความรู้ทางวิชาการด้านการเลี้ยงแพะแก่โครงการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงแพะของโครงการ
คณะทำงานโครงการพระราชดำรินในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ที่ 3 ณ บ้านไอร์บือเต ตำบล
ช้างเผือก อำเภोजะเเนะ จังหวัดนราธิวาส

ภาพที่ 5 การลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำการเลี้ยงแพะแก่โครงการ

11. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมา

จากการบริหารงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดเล็กตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน
ศูนย์ฯ มีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

11.1 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง (สำนักงาน โรงเรือนเลี้ยงแพะ และโรงพ่นยาฆ่าเชื้อ)

11.1.1 สำนักงาน

อยู่ในสภาพชำรุด และเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรือนเลี้ยงแพะ จึงไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่
ดีฟาร์มเลี้ยงแพะ (GAP) ซึ่งประกาศโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2549
(มกษ. 6404-2549)

11.1.2 โรงเรือนเลี้ยงแพะ มี 3 ประเด็น

ประเด็นที่ 1

เป็นโรงเรือนที่มีอายุมากกว่า 15 ปี อยู่ในสภาพชำรุด (คือ ไม้ระแนง หรือไม้พื้นชำรุด
ความสูงจากพื้นคอกไปถึงหลังงานอยู่ในช่วง 1.30 ถึง 1.80 เมตร ซึ่งตามมาตรฐานจะต้องสูงไม่ต่ำกว่า 3.50 เมตร
และโรงเรือนมีความสูงจากพื้นดินถึงพื้นคอกส่วนใหญ่ต่ำกว่า 1.2 เมตร ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดีฟาร์ม
เลี้ยงแพะ (GAP) ซึ่งประกาศโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2549

ประเด็นที่ 2

จำนวนโรงเรียนมีไม่เพียงพอกับแผนการขยายจำนวนแพะ (ฝูงแพะ)

ประเด็นที่ 3

ไม่มีโรงเรียนพ่นยาฆ่าเชื้อ แม้ว่าศูนย์ฯ จะทำเรื่องขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินไปแล้ว แต่ก็ไม่ได้รับงบประมาณ จึงทำให้ศูนย์ฯ ไม่สามารถจัดให้ฟาร์มเลี้ยงแพะของศูนย์เป็นฟาร์มปลอดโรคตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ได้

11.2 ปัญหาด้านงบประมาณ

งบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ที่คณะฯ ให้การสนับสนุนไม่มีเพียงพอในการขับเคลื่อนภารกิจเชิงรุกที่ต้องการให้ศูนย์ฯ เพื่อสนับสนุนทางวิชาการด้านการเลี้ยงแพะของภาคใต้ เป็นแหล่งสนับสนุนการวิจัยของคณาจารย์และบุคลากรของ ม.สงขลานครินทร์ และเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการไปสู่ชุมชนและสังคม รวมทั้งเป็นแหล่งหารายได้จากการผลิตแพะเนื้อ

11.3 ปัญหาเกี่ยวกับขโมยแพะ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เกิดปัญหาการโจรกรรมแพะจำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เกิดเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 และครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2558 รวมจำนวนแพะที่ถูกโจรกรรมจำนวน 2 ตัว (ครั้งละ 1 ตัว) ในเรื่องนี้หัวหน้าศูนย์ฯ ได้ทำบันทึกรายงานให้คณะฯ รับทราบเพื่อขอรับการสนับสนุนการแก้ไข แต่ในเบื้องต้นทางคณะฯ ขอให้ศูนย์ฯ แก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง

12. การแก้ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา หัวหน้าศูนย์ฯ มีภาระที่จะต้องหางบประมาณในการขับเคลื่อนงานของศูนย์ฯ ทั้งในด้านการซ่อมบำรุงโรงเรียนและอุปกรณ์ที่มี การวางระบบฐานข้อมูลของศูนย์ฯ เพื่อให้ถูกต้องและรองรับการพัฒนาทางวิชาการ รวมทั้งเพื่อรองรับงานวิจัยต่างๆ ซึ่งความจริงแล้วผู้บริหารคณะทรัพยากรธรรมชาติจะต้องมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาของศูนย์ฯ ให้มากกว่านี้ อย่างไรก็ตาม เพื่อการขับเคลื่อนงานของศูนย์ฯ จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

12.1 การแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง (สำนักงาน โรงเรียนเลี้ยงแพะ และโรงพ่นยาฆ่าเชื้อ)

12.1.1 สำนักงาน จะย้ายที่ตั้งของสำนักงานศูนย์ออกจากกลุ่มโรงเรียนเลี้ยงแพะเพื่อให้เป็นไปตามหลักมาตรฐานฟาร์ม (มกษ. 6404-2559) โดยจะย้ายสำนักงานไปอยู่ด้านหน้าใกล้ประตูของศูนย์ฯ โดยได้ดำเนินการออกแบบอาคารสำนักงานใหม่ที่สามารถใช้เป็นสำนักงานและห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม

12.1.2 โรงเรือนเลี้ยงแพะ – โรงเรือนอยู่ในสภาพชำรุด และไม่สามารถรองรับการขยายจำนวนแพะตามเป้าหมายของคณะฯ จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณเงินรายได้สะสมมาใช้ในการก่อสร้างโรงเรือนใหม่จำนวน 1 โรงเรือน และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสถาบันฮาลาลมาเพื่อซ่อมแซมโรงเรือนจำนวน 1 หลัง เพื่อให้คงสภาพใช้งานได้ตามปกติ

12.1.3 โรงเรือนพ่นยาฆ่าเชื้อ – ขออนุมัติใช้เงินรายได้สะสมเพื่อดำเนินการก่อสร้าง

12.2 การแก้ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน

12.2.1 แรงงาน – เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้ศูนย์ฯ ขาดแคลนแรงงานในระดับนักวิชาการและคนงาน ทำให้ศูนย์ฯ ขับเคลื่อนงานได้ล่าช้า ในส่วนนี้ศูนย์ฯ ต้องการได้รับความช่วยเหลือจากทางคณะ

12.3 การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการโจรกรรม

สืบเนื่องจากการไม่มีระบบแสงสว่าง จึงทำให้ง่ายต่อการเข้าออกพื้นที่ในช่วงเวลากลางคืน ซึ่งในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 ศูนย์ฯ ได้ทำการติดตั้งระบบแผงโซลาร์และหลอด LED ในโรงเรือนเลี้ยงแพะจำนวน 2 หลัง (ดังแสดงในภาพที่ 6) และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ศูนย์ฯ จะดำเนินการติดตั้งในโรงเรือนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เลี้ยงอีก 2 โรงเรือน นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังจัดให้มีเจ้าหน้าที่คนงานนอนพักภายในเพื่อดูแลสำนักงานของศูนย์ฯ ในช่วงกลางคืนด้วย

ภาพที่ 6 การติดตั้งแผงโซลาร์และหลอด LED ในโรงเรือนเลี้ยงแพะ